

## Преглед радова на изградњи и реконструкцији регулације на рекама

### Колубара, Јабланица и Обница

Климатске промене, посебно изражене у последњих двадесет година, условиле су атмосферске појаве које карактерише појава јако обилних киша (током априла и маја и до 100л/м<sup>2</sup> у току дана). Као последица јављају се речне бујице са свим пропратним манифестацијама и клизишта на великом броју локација, како у руралним тако и у урбанизованим деловима, територије града Ваљева. Штете које су нанеле рушилачке бујице ( посебно 2001 и 2014г) као и плављења делова насеља поред речних корита су велике и тешко се санирају и надокнађују.

План Владе Србије , надлежног Министарства за пољопривреду и водопривреду и ЈВП Србијаводе је да се на ширем појасу западне Србије, у сливу реке Колубаре, пројектује и изгради систем, који би трајно, градска и сеоска насеља заштитио од дејства бујичних вода. Такав план је урађен и у овом извештају наводимо само реализацију прве фазе која се односи на заштиту урбаног дела градског насеља Ваљева. Конфигурација терена нашег краја и временски распоред и интензитет падавина условљавају бујични карактер река. Територију града Ваљева посебно угрожавају бујице на реци Колубари, Јабланици и Обници. Регулација корита и заштитни објекти постоје на реци Колубари и Јабланици док их на Обници нема.

Велике падавине, половином маја 2014г, имале су за последицу јако високи водостај на рекама са појавом бујице и поплавног таласа, који су као резултат, имали велика оштећења на регулисаним и нерегулисаним речним коритима, инфраструктури ( првенствено путевима и мостовима ) и објектима у непосредној близини речних токова. Брза санација највећих оштећења на регулисаним деловима речног корита реке Колубаре извршена је одмах након смиривања временске непогоде и смањења водостаја са циљем да се објекти регулације заштите у случају понављања непогоде. Санација нерегулисаних делова речних корита, вршена је у другој половини 2014г, првенствено на местима где је дошло до оштећења саобраћајница, на рекама Колубари и Обници, и мањим делом на реци Градац.

Током 2015г. према пројекту, који је урадило ЈВП Србијаводе, предузеће Ерозија из Ваљева извело је радове реконструкције оштећене регулације реке Колубаре, на деоници од парка Пећина па до мермерног ( Белог ) моста код хотела Гранд у центру града, укупна дужина 1,2км. Радови су финансирани средствима које је, у циљу конкретне помоћи, обезбедила влада Јапана у износу 1,0 мил еура.

Израда пројектне документације, за изградњу и реконструкцију, регулације на реци Колубари ( у делу тока кроз градско насеље Ваљево) и обезбеђење услова за извођење радова, решавањем имовинских питања, обављено је током 2015 и 2016г од стране ЈВП Србијаводе и Града Ваљева. Европска делегација у Србији која је финансијер свих радова на уређењу регулације на наведеним рекама, поверила је током 2016г посао управљања овим пројектом, Аустријској Развојној Агенцији ( у даљем тексту АДА). Уговор о сарадњи са АДА-ом, под називом Реконструкција инфраструктуре за заштиту од поплава (RFPI) на територији Ваљева, Параћина и Свилајнца, потписан је заједно са представницима државе Србије ( Министарство пољопривреде и заштите животне средине – републичка Дирекција за воде и Канцеларије за управљање јавним улагањима ) и ЈВП Србијаводе, новембра месеца 2016г. Процењена вредност радова на изградњи и реконструкцији регулација речних корита река Колубаре, Јабланице и Обнице, на територији градског насеља Ваљева, износи 4,5мил Евра.

Припрема тендерске документације, јавни позив и избор најповољнијег понуђача, обављени су у првој половини 2017г. Након тога АДА је закључила уговор, са конзорцијумом предузећа, који чине француска фирма Саде, београдска Хидротехника и Ерозија из Ваљева који је изабран као најповољнији понуђач. Уговорена цена радова на изградњи и реконструкцији око 4км корита реке Колубаре, 1.2км на реци Јабланици као и 0,3км на реци Обници, износи 2.975.000 Евра.

Радови су пријављени и отворени 1.08.2017г али су због потреба поновног геодетског премера и одређивања референтних тачака, практично почели 01.09.2017г.

Предвиђени радови, подељени су на пет деоница, које наводимо са коментаром до сада изведених радова:

- Прва деоница, од моста на обилазници за Ужице па до прве каскаде, која се налази у близини предузећа Аустротерм у дужини од 1.4 км. На овој деоници у складу са пројектом рађена је изградња новог речног корита, са ширином минор корита од 15м и мајор корита од 60м и обалоутврдама у каменом озиду. Радови су до 01.05.2019г изведени на нивоу 85% од предвиђених. Сви најважнији и најсложенији радови су практично завршени.
- Друга деоница, у дужини од 2.0км је од поменуте каскаде код предузећа Аустротерм па до Белог ( мермерног ) моста , код хотела Гранд у центру града. На овој деоници у првих 0.35км, било је потребно извршити реконструкцију тешко оштећеног речног корита ( и минор и мајор корито са леве стране реке је потпуно уништено) а на преосталих 1.65км на неколико места налазе се такође прилично велика оштећења ( посебно у делу код улице Кеј Првог устанка и у делу тока између моста у ул. Вука Караџића и пешачког моста ка Зеленом пијацу). На овој деоници било је потребно вратити у првобитно стање поновном изградњом читаве делове минор корита и нешто мање делове мајор корита. Поново је уређиван комплетан форланд у делу код Аустротерма. Реконструкција корита у делу тока Колубаре кроз централни део града је практично у току и завршена је потпуно у минор кориту а остало је да се санира камени озид великог корита. Ови радови су у току. Поново су изграђени сви уливи колектора атмосферских вода у реку. Укупни радови на овој деоници су на нивоу 75-80% завршености.
- Део између Белог моста и дела речног тока у висини парка Пећина, у дужини од 1.2км урађен је 2015г. Радове је извело предузеће Ерозија а инвеститор је било ЈВП Србијаводе, финансирано средствима Владе Јапана. Вредност изведених радова је била у висини 1.0 мил Евра.
- Трећа деоница, од парка Пећина па до уставе на мини акумулацији Пећина( део иза тениских терена и стадиона Будућности) у дужини од 0.3км , је изградња новог корита у једном делу једногубог а у другом двогубог, комплет у каменом озиду. Овај део је завршен у октобру 2018г. Из форланда у делу у коме је корито двогубо биће обезбеђен приступ тениским теренима и стадиону ФК Будућност. Између наведене деонице која је реконструисана 2015г. и треће деонице постоји део који није у потпуности довршен радовима изведеним током осамдесетих година прошлог века

и који би било потребно уредити и у безбедоносном и у естетском смислу. Наше примедбе пренете су и инвеститору и извођачу и агенцији АДА која управља пројектом. Надамо се да ће до истека уговорног рока и ови делови бити уређени.

- Четврта деоница, је сама мини акумулација „ Пећина“ у дужини 0.25км. И на овој деоници изведени су током фебруара и марта 2018г обимни радови на чишћењу и одвозу огромних количина речних наноса који су били у потпуности прекрили ову акумулацију и онеспособили је за било какву функцију.
- Пета деоница, је подељена на V1 деоницу која се односи на радове који су изведени на реци Јабланици. Радови су изведени и састојали су се од уређења речног корита, од састава са реком Обницом, па узводно у дужини од 1.2км. Очишћено је дно корита од наноса муља и великих количина нечистоће која се таложила у дугом временском периоду. Изведени су земљани радови, речне обале су уређене и на свим речним кривинама и другим местима, где је долазило до еродирања земљишта, направљена су ојачања у виду компактованог каменог набачаја.

Деоница V2, односи се на реку Обницу где је уређење обала са обе стране реке, изведено у форми компактованог каменог набачаја у дужини 0.3км. од састава са Јабланицом па узводно до пешачког моста.

На оба дела пете деонице, радови су завршени.

Након тендера из 2017г и уговора РФПИ, приступило се припреми за изградњу регулације, кроз још две деонице, на реци Обници.

- Шеста деоница, река Обница, од ресторана Ловачки дом до комплекса КП Завода у Ваљеву у дужини од 1км. Током 2018г урађени су Пројекат регулације реке Обнице на деоници 0+300м до 1+250м и Пројекат препарцелације за потребе експропријације. Почетком 2019г Влада Републике Србије дала је сагласност и утврдила јавни интерес на наведеној деоници. Грађани су о предвиђеним радовима обавештени и у току је спровођење активности поступка експропријације. Ова деоница има посебну важност јер обухвата и део насеља Веселиновићи, које је у догађајима 2001 и 2014г било јако погођено, трпело велику штету и проблеме са саобраћајним и свим другим комуникацијама. У самом делу насеља ( око 150м пре моста ) пројектом је предвиђено бетонско дно корита и стране у каменом озиду како би се убрзао проток воде на тој критичној деоници. Радови на овој деоници требало би да започну средином јула 2019г а финансирају се из преосталог дела средстава које је Европска делегација определила за овај пројекат( 4.5мил Е опредељени износ умањен за 2.975 милЕ цена на тендеру ). Рок за завршетак радова је крај 2019г.
- Седма деоница, на реци Обници, је од почетка коплекса КП Завода па до моста за Параментиће, у дужини 1км. Пројекат регулације реке Обнице на деоници 1+250м до 2+290м, урађен је 2017г. Пројекат препарцелације за потребе експропријације је урађен такође 2017г. јавни интерес је утврђен почетком 2018г. а поступак експропријације је окончан 2018г.

Пројектом је предвиђена изградња двогубог корита, са минор коритом ширине 13,4м, форландима и мајор коритом ширине 20м. изграђеним комплет у каменом озиду. Радови на овој деоници почели су половином марта 2019г и треба да се заврше до краја 2019г. У склопу радова је и изградња моста који води до КП Завода. Финансирање ове деонице чија је вредност радова 2.8мил Евра, обезбеђено је из средстава Светске банке.

Крајем месеца марта, извођач радова конзорцијум Саде-Ерозија-Хидротехника, поднео је предлог да се из разлога:

- додатних радова који нису били предвиђени пројектом,
- великог обима радова на реконструкцији оштећења посебно у првом делу деонице 2,
- и лоших временских услова – јако дуг зимски период са великим снегом и знатним бројем ледених дана,

РФПИ

уговором предвиђени рок за завршетак радова 30.04.2019г. коригује у складу са наведеним разлозима. Инвеститор ЈВП Србијаводе и АДА су наведене разлоге прихватили као објективне и предложили да се као нови рок одреди 31.12.2019г.

Завршетком свих радова, који су претходно наведени, кроз деонице дефинисане у складу са пројектном и извођачком документацијом, до краја 2019г требало би да имамо у потпуности уређену регулацију кроз град Ваљево, на рекама Колубари у дужини 5.2км, Јабланици у дужини 1.2км и Обници 2.3км. Укупно то чини 8.7км регулисаног речног корита. Вредност радова, укључивши и радове изведене 2015г износи 8.3мил. Евра. Овим ће, као и ранијим стављањем у функцију акумулације Ровни, заштита града од бујица и поплава у великој мери бити подигнута на виши ниво.

Мај, 2019г.

Представник Града Ваљева  
На реализацији РФПИ пројекта  
Члан Градског Већа  
Жарко Ковач инж.